

25.1.2013

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUKSEN RAHOITUSLINJAUKSET

Linjaukset koskevat:

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisia hankkeita

Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) mukaisia hankkeita

Työllisyysperusteista investointitukea

I ELY-KESKUKSEN LINJAUKSEN PERUSTEET	3
II MAASEUTUOHJELMA.....	3
1. YLEISTÄ.....	3
2. ALUEELLINEN MAASEUDUN KEHITTÄMISSUUNNITELMA.....	4
3. TUKIKELPOISUUSKRITTEERIT	5
3.1 Yritys- ja hanketukien kelpoisuuskrityerit:.....	5
3.2 Yritystukia koskevat tukikelpoisuuskrityerit:.....	6
4. ALUEELLISET VALINTAKRITYERIT	6
4.1 Yritystukien valintakrityerit:.....	6
4.2 Hanketukien valintakrityerit:.....	7
5. ALUEELLISET, YRITYSTUKIA KOSKEVAT RAHOITUSLINJAUKSET V. 2013....	7
6. ALUEELLISET, HANKETUKIA KOSKEVAT YLEISET LINJAUKSET JA RAHOITUSLINJAUKSET V. 2013.....	9
III YRITYSTUKILAINSÄÄDÄNTÖ	10
1. YRITYSTUKILAINSÄÄDÄNTÖÖN KOHDISTUVAT LINJAUKSET	10
2. LINJAUKSET INVESTOINTIEN RAHOITTAMISESSA	11
2.1 Painopisteet tuen suuntaamisessa	11
2.2 Rahoitettavat hankkeet	12
2.3 Rahoitettavat kustannukset	12
2.3.1 Rakennushankkeet	12
2.3.2 Koneet ja laitteet sekä kalusto	12
3. LINJAUKSET MUISSA KEHITTÄMISTOIMENPITEISSÄ	13
3.1 Muiden kehittämistoimenpiteiden palkkamenot	13
4. LINJAUKSET PIENEN YRITYKSEN PALKKA- JA MUISSA TOIMINTAMENOISSA ..	14
4.1 Pienen yrityksen palkkamenot	14
4.2 Innovatiivisen pienen yrityksen muut toimintamenot.....	14
5. LINJAUKSET TOIMINTAYMPÄRISTÖHANKKEISSA.....	14
6. YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMENPITEIDEN VALMISTELUUN (VALMISTELURAHOKITUS).....	14
7. PÄÄTÖKSISSÄ KÄYTETTÄVÄT TUKIPROSENTIT	15
IV TYÖLLISYYSPERUSTEINEN INVESTOINTITUKI	16
1. LINJAUKSIEN PERUSTEET	16
2. LINJAUKSET INVESTOINTIEN RAHOITTAMISESSA	16
2.1 Painopisteet tuen suuntaamisessa	16
2.2 Rahoitettavat kustannukset ja tukitaso	17

I ELY-KESKUKSEN LINJAUKSEN PERUSTEET

Tämä rahoituslinjaus koostuu kolmesta erillisestä osasta. Yritystukilainsäädännön, maaseutuohjelman ja työllisyysperusteisen investointiavustuksen myöntämisperiaatteet ja tuen tavoitteet poikkeavat toisistaan siinä määrin, että yksi yhteinen rahoituslinjaus ei ole käyttökelpoinen ratkaisu.

Maaseutuohjelman mukainen tuki koskee maaseutualueilla toimivia mikroyrityksiä ja toimintaansa maatalouden ulkopuolelle laajentavia maatiloja, elintarvikkeiden 1. asteen jalostusta harjoittavia pk-yrityksiä riippumatta yrityksen sijainnista sekä elinkeinotoiminnan toimintaympäristön kehittämistä. Mikroyrityksiä ovat alle 10 henkilöä työllistävät yritykset, joiden vuosiliikevaihto tai taaseen loppusumma on alle 2 miljoonaa euroa. Maaseutuohjelmasta rahoitettavan tuen ulkopuolelle on rajattu mikroyritykset ja maatilat, jotka sijaitsevat Iisalmen, Kuopion ja Varkauden keskusta-alueilla (kts. erilliset karttaliitteet).

Yrityksen kehittämisavustus kohdistuu pääosin investointeihin ja muihin kehittämistoimenpiteisiin. Yritystukilainsäädäntöä on luovallista soveltaa myös maaseudun mikroyritysten hankkeisiin, mutta maaseutuohjelman mukaisen tukijärjestelmän syrjäyttämiseen on tällöin oltava erityinen syy. Muita kehittämisavustuksen kohteita voivat olla palkkamenot (pieni yritys ja yksinyrittäjän ensimmäinen työntekijä), pienen innovatiivisen yrityksen palveluhankinnat ja vuokrat sekä kyläkaupan investoinnit.

Työllisyysperusteista investointiavustusta voidaan myöntää valtion rahoitettaville toimintayksiköille, kunnille, yhteisöille ja säätiöille investointeihin rakentamista, kunnossapitoa, perusparannusta tai laajentamista varten. Tuki voidaan myöntää itsenäisesti vain, jos ei ole erityissäännöksiä, joiden nojalla avustuksen myöntäminen kuuluu toiselle viranomaiselle.

Nämä linjaukset on käsitelty ELY-keskuksen elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri – vastualueen johtoryhmässä 25.1.2013.

II MAASEUTUOHJELMA

1. YLEISTÄ

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman (www.maaseutu.fi) toimintalinjan 1 ”Maa- metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen” ja toimintalinjan 3 ”Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen” alueelliset toimet toteutetaan työvoima- ja elinkeinokeskusten laatimien alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien mukaisesti.

Ohjelman toimintalinjalla 1 alueellisia toimia ovat toimenpide 111 ”Ammatillista koulutusta ja tiedotusta koskevat toimet”, toimenpide 123 ”Maa- ja metsätaloustuotteiden arvon lisääminen ” ja toimenpide 124 ” Yhteistyö maatalouden ja elintarvikealan sekä metsätalouden uusien tuotteiden, menetelmien ja teknologioiden kehittämiseksi”.

Toimintalinjalla 3 ovat käytössä kaikki ohjelman alueellisen kehittämisen toimenpiteet: 311 ”Taloudellisen toiminnan laajentaminen maatalouden ulkopuolelle”, 312 ”Mikroyritysten perustaminen ja kehittäminen”, 313 ”Matkailuelinkeinojen edistäminen”, 321 ”Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön palvelut”, 322 ”Kylien kunnostus ja kehittäminen”, 323 ”Maaseutuperinnön säilyttäminen ja edistäminen sekä toimenpide 331 ”Koulutus ja tiedotus”.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisesti voidaan tukea yksittäisiä maaseudun mikroyrityksiä, maataloustuotteiden ensiasteen jalostuksen ja markkinoinnin osalta pk-yrityksiä, yritysryhmien hankkeita, elinkeinon kehittämishankkeita, koulutushankkeita, yleishyödyllisiä kehittämishankkeita ja yleishyödyllisiä investointihankkeita. Mikroyrityksillä tarkoitetaan yrityksiä, jotka työllistävät alle 10 htv ja joiden liikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 M€. Maatilakykentäisyyttä ei vaadita.

Yritysten tukemisessa ovat käytössä tukimuodot: investointi-, kehittämis- ja käynnistystuki.

Yritysten kehittämis- ja käynnistystuki ovat de minimis- tukea. Sitä vastoin investointituet (rakentaminen, koneiden ja laitteiden hankinta sekä kiinteistön ostot) eivät ole 28.4.2010 voimaan tulleen YritystukiVNA:n mukaan enää de minimis -tukea.

Maatilalla tapahtuvat toiminnot, jotka ovat tarpeen maataloustuotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten, kuuluvat maatalouden rakennetukilain piiriin ja ovat siten tässä tarkoitettujen tuen ulkopuolella. Tällaisia toimintoja ovat kaikki ne toimenpiteet, mitä tilalla tehdään ennen tuotteen myyntiä suoraan kuluttajalle, jalostukseen tai vähittäismyyntiin.

2. ALUEELLINEN MAASEUDUN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Alueellisissa maaseudun kehittämissuunnitelmissa on kuvattu mm. alueen nykytila, toiminnan tavoitteet, tuettavat toimenpiteet ja painotukset.

ELY-keskus on rajannut Iisalmen, Kuopion ja Varkauden kaupunkien keskustaluokat yritystukien (mikroyritykset ja maatilat) ulkopuolelle. Aluerajaus on käsitelty maaseuturyhmässä 6.6.2007 ja rajauksesta on tehty TE-keskuksessa (nykyinen ELY-keskus) hallinnollinen päätös 28.6.2007. ELY-keskuksessa on sovittu työnjaosta, jonka mukaan mikroyritysten tukeminen em. keskustaluokilla tapahtuu yritystukilain mukaan. Työnjako koskee mikroyritysten tukea laajemminkin maakunnan alueella.

Pohjois-Savon ELY-keskus ja paikalliset maaseudun kehittämissuunnitelmat (toimintaryhmät); Kehittämissuunnitelma Kalakukko ry, Maaseudun kehittämissuunnitelma Mansikka ry ja Ylä-Savon Veturi ry ovat sopineet yritysten tukihakemusten käsittelystä ja eri rahoituslähteiden yhteensovituksesta ohjelmakaudella 2007 – 2013 seuraavaa:

- toimintaryhmät vastaavat alueillaan pääsääntöisesti alkavien ja pienten yritysten rahoituksesta erityisesti kädentaito-, matkailu- ja palvelualalla. Lisäksi toimintaryhmät panostavat uutta luovaan ja kokeilevaan yritystoimintaan sekä paikallisiin yritysryhmähankkeisiin.
 - hankekoko on pieni (pääsääntöisesti alle 100.000 €)
 - työllistävyys pääsääntöisesti alle 2 vuosityöpaikkaa/ yritys
- ELY-keskus vastaa maataloustuotteiden ensiasteenjalostusyritysten rahoituksesta kokonaisuudessaan ja samoin se panostaa yli kahden vuosityöpaikan mikroyrityksiin. ELY-keskus vastaa myös kaikista mikroyrityksistä (pl. ELY-keskuksen sisäinen linjaus), jotka sijaitsevat toimintaryhmien alueen ulkopuolella.
- yrityshankkeita ei pääsääntöisesti käsitellä LEADER –yhteistyöryhmässä

3. TUKIKELPOISUUSKRITEERIT

Tukikelpoisuuskrityerit ovat luonteeltaan yhteisölainsäädännön ja kansallisten säädösten sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman asettamia tuen ehtoja ja edellytyksiä, joita kaikkien tuensaajien ja rahoitettavien toimenpiteiden tulee noudattaa. Tukikelpoisuuskrityerien tavoitteena on yhtenäistää eri maakunnissa tuettavien toimenpiteiden valintaa, parantaa ohjelman läpinäkyvyyttä ja vastata julkisuutta koskeviin vaatimuksiin ja odotuksiin.

3.1 Yritys- ja hanketukien kelpoisuuskrityerit:

- toimenpide on Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman ja Pohjois-Savon alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman strategian mukainen ja edistää näiden ohjelmien tavoitteiden saavuttamista
- toimenpide on EU:n ja kansallisten säädösten mukainen, tärkeimpinä:
 - rahoitushakemuksen sisältö ja käsittelyvalmius ovat säädösten mukaiset
 - toimenpiteen realistisuus, toteuttamiskelpoisuus, taloudellisuus ja kustannustehokkuus ovat säädösten mukaiset
 - toteuttajan valmiudet ja resurssit toimenpiteen toteuttamiseen ovat säädösten mukaiset
 - kestäväen kehityksen periaatteiden noudattaminen (mm. tasa-arvo ja ympäristö) tulee huomioiduksi
- toimenpide on sovitettu yhteen muista ohjelmista rahoitettujen toimenpiteiden kanssa

3.2 Yritystukia koskevat tukikelpoisuuskaiteerit:

- tuettavan yrityksen on pystyttävä jatkuvaan kannattavaan toimintaan (esim. maksuvalmius ja vakavaraisuus)
- tuotteiden ja palvelujen markkinointimahdollisuuksien osoittaminen
- tuki ei saa aiheuttaa kilpailun ja markkinoiden vääristymistä, tämä koskee erityisesti paikallisilla markkinoilla toimivia yrityksiä
- yrittäjän omattava tuettavaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito
- investointituen ulkopuolelle jäävät:
 - puunkorjuun monitoimikoneet ja metsätraktorit
 - yrityskaupat
 - energiakäyttöön tarkoitetun turpeen tuotanto
 - tavanomaiset korvausinvestoinnit
- tukea ei myönnetä, jos investointituki olisi enintään 1 000 euroa tai kehittämistuki 500 euroa
- tuen myöntämisessä puoltavana tekijänä pidetään investoinnin myönteisiä vaikutuksia:
 - tasa-arvoon
 - ympäristöön
 - uusiutuvan energian käyttöön
 - olemassa olevan yhdyskuntarakenteen käyttöön

4. ALUEELLISET VALINTAKRITEERIT

ELY-keskukset laativat alueelliset valintakriteerit alueellisten kehittämissuunnitelmien pohjalta. Valintakriteerien ja rahoituslinjausten mukaan ratkaistaan kaikki alueellisesti rahoitettavat yritys- ja hanketukien saajat. Valintakriteerien ja linjausten tarkoitus on vahvistaa alueen omien painotusten ja kriteerien toteutuminen maaseutuohjelmassa alueella tehtyjen strategiavalintojen mukaisesti. Alueelliset kriteerit ovat myös tukipäätöksen teon tukena. Alueelliset valintakriteerit täydentävät, täsmentävät ja terävöittävät tukikelpoisuuskaiteereitä.

4.1 Yritystukien valintakriteerit:

- toimenpiteet edistävät maaseutualueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta
- tuettavalla tai perustettavalla yrityksellä on olennainen merkitys yrittäjän tulonlähteenä
- toimenpiteen tavoitteena on yrityksen liike tuloksen kasvattaminen
- toimenpiteen seurauksena syntyy uusia työpaikkoja ja/tai palveluja
- toimenpiteen seurauksena yrityksen tuotanto tehostuu ja/tai teknologian taso parantuu
- toimenpiteiden seurauksena yritysten yhteistyö ja verkostoituminen lisääntyvät

- toimenpiteiden seurauksena yritysten osaamistaso nousee
- toimenpiteillä luodaan uusia monistettavissa olevia toimintatapoja ja -menetelmiä

Yritystukien osalta myönteiseen tukipäätökseen edellytetään kolmen (3) valintakriteerin toteutumista kahdeksasta (8) kriteeristä.

4.2 Hanketukien valintakriteerit:

- toimenpiteet edistävät maaseutualueiden kilpailukykyä ja elinvoimaisuutta
- toimenpiteiden seurauksena yritysten yhteistyö ja verkostoituminen lisääntyvät
- toimenpiteiden seurauksena yritysten osaamistaso nousee
- toimenpiteillä luodaan uusia monistettavissa olevia toimintatapoja ja -menetelmiä

Hanketukien osalta myönteiseen tukipäätökseen edellytetään kahden (2) valintakriteerin toteutumista neljästä (4).

5. ALUEELLISET, YRITYSTUKIA KOSKEVAT RAHOITUSLINJAUKSET V. 2013

Maaseudun mikroyritysten tukemisessa ja kohdentamisessa noudatetaan myös seuraavia tarkentavia linjauksia niin ELY-keskuksen kuin toimintaryhmienkin osalta:

Tukea kohdennetaan mm. seuraaviin toimialoihin:

- elintarvikkeiden jatkojalostus (Annex 1 vain ELY-keskuksen rahoitus)
- puun jatkojalostus ja puusepänteollisuus
- matkailu, jossa huomioitava lomarakennusten vuokraustoimintaan kohdistuva linjaus
- ohjelma- ja virkistyspalveluyritykset
- bioenergia ja lämpöyrittäjäyys
- palvelualan yritykset (liike-elämän palvelut, palvelut maaseutuyrityksille, palvelut yksityisille)
- käsityöyritykset
- metalli ym. vastaavat tuotannolliset yritykset
- hevostalousyritysten tukemisessa pääpaino on toimivissa yrityksissä

Investointitukea ei kohdenneta seuraaviin toimialoihin tai niiden osiin:

- maanrakennustoimiala (sisältää myös maa-aineksen oton)
- tavanomainen maataloustöiden urakointi (sisältää kuivurit yms.)
 - + tukea voidaan poikkeustapauksissa kohdentaa uusien palveluketjujen syntymiseen
 - + hakijana on mikroyritys, joka ei harjoita maataloutta
 - + tuki kohdistetaan vain erikoiskoneisiin

- yleisten teiden urakointi
- kiinteistöyhtiöt
- perustajaurakointi (rakennustoiminta)
- omien koneiden huoltokorjaamot
- vähittäiskauppa
- välitystoiminta
- matkailu, jos se on tai on lähellä sijoitustoimintaa
 - lisäksi lomarakennusten vuokrauksen osalta toiminnan laajuus on oltava investoinnin jälkeen vähintään 3 lomarakennusta (malo -luokitus uudisrakentamisessa pääsääntöisesti 4 -tähteä)
- hoiva-alalla ei rahoiteta julkisten toimintojen yksityistämistä sekä huomioidaan rakennusinvestoineissa TEM:n ja MMM:n keskeinen linjaus, jonka mukaan tukea voidaan osoittaa vain harvaan asutulle maaseudulle

Tukea ei myönnetä seuraaviin investointeihin:

- traktorin hankintaan
- autojen hankintaan
- tästä linjauksesta voidaan poiketa matkailun ohjelmapalveluyritysten kohdalla

Tukea ei myönnetä seuraaviin hankkeisiin:

- yksinomaan mm. esitteisiin, www sivuihin ja käyntikortteihin liittyvät hankkeet
- hankkeet jotka kohdistuvat yksinomaan sellaisiin toimiin, jotka kaikkien tulee tehdä toimialalla säädösten perusteella (erityisestä syystä ympäristö tai energiatalouteen liittyviin hankkeisiin rahoitusta voidaan kuitenkin myöntää)

Bioenergian raaka-aineen (esim. metsähake) hankintaa koskevat investointitukihakemukset kohdistetaan ensisijaisesti kansalliseen energiatukeen

6. ALUEELLISET, HANKETUKIA KOSKEVAT YLEISET LINJAUKSET JA RAHOITUSLINJAUKSET V. 2013

Maa- ja metsätalouden merkittävän aseman johdosta hankerahoituksen painopiste Pohjois-Savossa on toimintalinjalla 1 ”Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen”. Elinkeinojen kehittämishankkeiden ja koulutushankkeiden tavoitteena on maatalouden, elintarviketalouden sekä metsätalouden ja puunjalostuksen tuotantoketjujen kilpailukyvyyn parantaminen. Uutta ohjelmakautta koskevissa säädöksissä ja ohjeissa valtioneuvoston tiukkeneminen aiheuttaa varsin suuria muutoksia elinkeinojen kehittämishankkeiden toimenpiteissä. Aiemmin toteutetut tila- ja yrityskohtaiset toimenpiteet eivät ole enää niin helposti tarjottavissa. Tämä asettaa hankkeiden suunnittelulle uusia haasteita. Toimintalinjaa 3 koskee sama valtioneuvoston tiukkeneminen kuin toimintalinjaa 1. Elinkeinojen kehittämishankkeet eivät pysty antamaan yrityksille niiden tarvitsemia yksilöityjä kehittämispalveluja. Siksi pääosa elinkeinojen kehittämisestä tulee tapahtumaan yritysrahoituksen kautta (esim. yritysryhmähankkeet).

Matkailua koskevien hanketukien myöntämisessä otetaan huomioon maakunnan matkailustrategian linjaukset.

Toimintalinjan 3 toimenpiteissä 321 (Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelu), 322 (Kylien kunnostus ja kehittäminen) ja 323 (Maaseutuperinnön säilyttäminen ja edistäminen) tukimuotoina ovat vain hanketuet (lähinnä yleinen kehittämishanke ja yleishyödyllinen investointihanke). Pohjois-Savossa pääosa em. toimenpiteissä toteutettavista hankkeista rahoitetaan toimintaryhmien kehittämisohjelmista. ELY-keskus voi olla rahoittajana tapauksissa, joissa hanke toteutetaan pääsääntöisesti koko maakuntaa koskevana. Vuonna 2012 alueellisesta suunnitelmasta ei rahoiteta seuraavia Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa mainittuja maaseudun infrastruktuurihankkeita: vesi- ja jätehuolto-, yksityistie- eikä tietoliikennehankkeita. Edellä mainittu linjaus ei koske maaseutumatkailua edistäviä pienimuotoisia investointihankkeita.

Toimintalinjan 3 koulutustoimenpide (331) on tarkoitettu lähinnä toimintaryhmien kautta rahoitettaville paikallisille koulutushankkeille. Yrittäjiä ja yritysten henkilöstöä koskevaan koulutukseen rahoitusta tulee hakea ensisijassa ESR-rahoituksesta.

Alueiden välisiä (ns. ylimatekunnalliset hankkeet) elinkeinojen kehittämishankkeita tai yritystueksi luettavia yritysryhmähankkeita tuetaan silloin, kun siihen on olemassa erityisiä perusteita ja alueiden välisesti toteutettavan hankkeen voidaan odottaa tuovan selkeää lisäarvoa verrattuna pelkästään alueellisiin toimenpitein toteutettavaan hankkeeseen.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman yhtenä ”työvälineenä” ovat valtakunnalliset kehittämis- ja koulutushankkeet. Näille hankkeille on oma valintamenettely. Hankevalinnassa pyritään sellaisiin hankkeisiin, joiden toteuttaminen valtakunnallisena on erityisen perusteltua. Valtakunnallisten hank-

keiden rahoitukseen maaseutuohjelmassa ei ole omaa erillistä rahoitusta vaan näiden rahoitus otetaan alueellisten maaseutusuunnitelmien kiintiöstä. Tästäkin syystä hankkeiden tulee hyödyntää kaikkia ELY-keskuksia.

Ellei vuosittaisten tuen myöntämismäärien puitteissa ole mahdollista myöntää tukea kaikille tukikelpoisille hakijoille ja hankkeille, rahoitus myönnetään ensisijaisesti sellaiseen yritys- tai hanketukeen, jonka voidaan katsoa tehokkaimmin edistävän alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman ja Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita ja elinkeinotoiminnan painopisteitä.

III YRITYSTUKILAINSÄÄDÄNTÖ

1. YRITYSTUKILAINSÄÄDÄNTÖÖN KOHDISTUVAT LINJAUKSET

Yritystukien myöntämistä säätelee valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annettu laki ([1336/2006](#)) ja siihen liittyvä valtioneuvoston asetus ([675/2007](#)). Niiden lisäksi tuen myöntämistä suunnataan TEM:n vuosiohjeella, toimeenpano-ohjeella (käsikirja) ja muulla TEM:n ohjeistuksella.

Pääosa Pohjois-Savon ELY-keskuksen myöntämästä rahoituksesta tulee Alueellinen kilpailukyky- ja työllisyystavoite Itä-Suomen EAKR-ohjelmasta. Näin ollen rahoitettavien hankkeiden on täytettävä em. lainsäädännön lisäksi myös tämän EU-ohjelman kriteerit ja maakunnan yhteistyöasiakirjan asettamat edellytykset.

Yritystukilainsäädäntö mahdollistaa periaatteessa, erityisesti toimialan ja kustannusten suhteen, monipuoliset mahdollisuudet pk-yritysten investointien rahoittamiseen. Yrityksen kehittämisavustus on harkinnanvaraista tukea, jota ELY-keskus suuntaa merkittäviin kehittämis- ja investointihankkeisiin tämän rahoituslinjauksen mukaisesti. Tukea voidaan kohdistaa tuotannolliseen toimintaan, palveluyrityksiin ja luovan alan yrityksiin jäljempänä esitettävällä tavalla.

Linjaukset perustuvat lainsäädännön ja TEM:n ohjeistuksen lisäksi Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöasiakirjan (MYAK 2013) painotuksiin, ELY-keskuksen näkemyksiin tuen vaikutuksista kilpailun vääristymiseen, tukien vaikuttavuuden arvioimiseen sekä muiden toimijoiden rahoitusmahdollisuuksien huomioimiseen. Erityisistä syistä ELY-keskus voi yksittäistapauksissa poiketa tässä rahoituslinjauksessa esittämistään tuen myöntämismääristä.

Tämä rahoituslinjaus on hyväksytty Pohjois-Savon ELY-keskuksen Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri –vastuualueen johtoryhmässä 25.1.2013. Linjausta tarkistetaan tarvittaessa vuosittain.

2. LINJAUKSET INVESTOINTIEN RAHOITTAMISESSA

2.1 Painopisteet tuen suuntaamisessa

Rahoitusta suunnataan erityisesti tuotannollista toimintaa harjoittavien pienten ja keskisuurten yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin niin aloittaville kuin toimintaansa laajentaville tai kehittäville yrityksille. Suurten yritysten hankkeiden tukeminen on mahdollista vain asetuksen määrittämien lisäkriteerein.

Tuettavan yrityksen toiminnalta edellytetään pääsääntöisesti, että sitä harjoitetaan Pohjois-Savossa sijaitsevassa kiinteässä toimipaikassa ja että tuotteet ovat maakunnassa pitkälle jalostettuja tai että toiminta on osa sellaisten tuotteiden valmistamisen verkostoa.

Avustusta suunnataan hankkeisiin, jotka edistävät uuden yritystoiminnan syntymistä, uuden teknologian ja uusien tuotantomenetelmien käyttöönottoa, uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa sekä yritystoiminnan monipuolistamista ja vahvistamista.

Tuesta päätettäessä kiinnitetään huomiota toimialan kilpailutilanteeseen ja vältetään markkinoiden toimintaa vääristävien tukien myöntämistä. Kilpailutilannetta tarkastellaan asiayhteydestä riippuen paikallisten, alueellisten, maakunnallisten tai koko maan markkinoiden näkökulmasta ottaen huomioon kyseisen toimialan tarjonnan runsaus.

Kilpailunäkökohdista johtuvat toimialakohtaiset rajoitukset:

1. Pääasiassa paikallisille markkinoille tuotteita valmistavien yritysten tuotantokapasiteettia lisääviä investointeja ei rahoiteta, elleivät kilpailulliset tekijät puolla tuen myöntämistä. Tällöin kyseeseen voi tulla esimerkiksi yksittäisen koneen tai laitteen hankinnan tukeminen. Mainittua periaatetta sovelletaan myös sellaisten yritysten investointeihin, jotka tarjoavat henkilökohdaisia tai kotitalouksiin suuntautuvia palveluja.
2. Yrityspalveluyrityksille voidaan myöntää tukea yleensä silloin, kun hankkeessa on kyse uuden tai sellaisen korkeatasoisen palvelun tarjoamisesta, jonka tarjonta alueella on riittämätöntä.
3. Kaupan toimialan investointeja ei yleensä tueta. Poikkeuksena voivat olla ns. haja-asutusalueiden kyläkaupan palveluja parantavat ja monipuolistavat investoinnit.
4. Urakointi-, asennus-, rakennus- ja työliiketoimintaa harjoittavien yritysten investointien tukemiseen suhtaudutaan pidättyvästi.
5. Liikenteen toimialan yritysten kuljetusväline- ja rakennushankintoja ei tueta.

6. Sosiaali- ja terveystoimialan toimitilahankkeita ja tavanomaisia kalusto-hankintoja ei rahoiteta. Sen sijaan voidaan rahoittaa erityisesti tuottavuutta parantavia merkittäviä erikoislaite- tai tietojärjestelmähankintoja.
7. Matkailun osalta:
- Tuetaan ensisijaisesti hankkeita jotka sijoittuvat matkailukeskittymiin. Ensisijaisesti tuetaan alueen vetovoimaa lisääviä hankkeita ja uusien ohjelmapalvelujen kehittymistä. Majoituskapasiteetin lisäämistä tuetaan vain jos hanke monipuolistaa alueen palvelutarjontaa ja tuki ei vaikuta haitallisesti kilpailuolosuhteisiin eikä syrjäytä muutoin markkinaehdoin saatavaa rahoitusta.
 - Muualla majoituskapasiteetin lisäystä voidaan tukea, jos siihen on erityistä tarvetta kysyntä- ja tarjontatilanteen tasapainottamiseksi.

2.2 Rahoitettavat hankkeet

Hankkeilta edellytetään, että hanke vaikuttaa merkittävästi yrityksen kasvuun, teknologiaan, kansainvälistymiseen, tuottavuuteen tai liiketoimintaosaamiseen. Avustuksen kohteena olevan hankkeen tulee olla yrityksen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä ja myönnettävällä tuella on oltava merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen.

Koneita ja laitteita on käytettävä siinä Pohjois-Savossa sijaitsevassa toimipaikassa, mihin tuki on myönnetty. Lisäksi edellytetään, että tuen kohteena oleva käyttöomaisuus on tuen saajan omassa käytössä. (Esim. alihankkijan käyttöön luovutettuja muotteja ei hyväksytä tuen piiriin, vaikka ne olisivat hakijayrityksen omaisuutta.)

2.3 Rahoitettavat kustannukset

2.3.1 Rakennushankkeet

Tukea myönnetään hakijayritysten omaan käyttöön tulevien rakennusten kustannuksiin, ei ulkopuolisille vuokrattavien tilojen rakentamiseen. Tuen piiriin ei hyväksytä valmiiden rakennusten ostoa eikä niihin liittyvää maa-aluehankintaa. Tukea ei myönnetä rakennuksiin ja kiinteistöyhtiöihin, joilla on eri omistus kuin ko. tiloissa toimivalla yrityksellä. Edellä mainittua sovelletaan rakennusten lisäksi myös kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin.

Edellisestä poiketen kunnan tai kuntaenemmistöisen yhtiön rakentamia yrityksille vuokrattavia toimitiloja voidaan kuitenkin tukea. Kuntahallien rahoittamisessa päätökset perustuvat niihin sijoittuvien yritysten hankearviointiin.

2.3.2 Koneet ja laitteet sekä kalusto

Rahoitus kohdistuu pääasiassa uusien koneiden ja laitteiden hankintoihin. Käytettyjen koneiden ja kaluston hankintoja voidaan tukea erityisistä syistä pienten ja keskisuurten yritysten hankkeissa.

Korvausinvestointeja ei tueta (esim. atk-laitteet ja ohjelmistopäivitykset). Tuen piiriin hyväksytään vain ne hankinnat, joiden hankintameno jaksotetaan kirjanpidossa. Tuen piiriin ei tällöin hyväksytä hankintamenoja, jotka kirjanpidossa käsitellään vuosikuluina.

3. LINJAUKSET MUISSA KEHITTÄMISTOIMENPITEISSÄ

Muilla kehittämistoimenpiteillä tarkoitetaan yrityksen liiketoimintaosaamisen, kansainvälistymisen sekä tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä, yrityksen perustamis- ja toimintaedellytysten selvittämistä sekä muuta niihin rinnastettavaa yritystoiminnan merkittävää kehittämistä.

Tuettavan hankkeen täytyy olla erillinen, merkittävä kehittämishanke. Tuki ei voi kohdistua hakijayrityksen tavanomaiseksi katsottavaan kehittämistyöhön. Esimerkiksi yrityksen perustamistoimia, investointien suunnittelua ja rahoitusjärjestelyjä ei tueta.

Tuote- ja menetelmäkehityshankkeet ohjataan mahdollisuuksien mukaan TEKESin rahoituksen piiriin.

Kansainvälistymishankkeissa edellytetään, että kyseessä on viennin käynnistäminen tai viennin laajennus uusille markkina-alueille. Tuen piiriin voidaan hyväksyä myös hakijalle täysin uusien tuotteiden viennin käynnistäminen markkina-alueille, joihin hakija jo harjoittaa vientiä. Ulkomailla valmistettujen tuotteiden viennin kansainvälistymiskustannukset voivat olla tuen piirissä, vain jos tuotteita jatkojalostetaan kotimaassa merkittävästi. Myyntitoiminnan ja markkinointikampanjoiden rahoittaminen tai muu suoraan vientimäärään kohdistuva tuki ei ole mahdollista.

Kotimaan markkinointitoimenpiteisiin tukea ei myönnetä.

3.1 Muiden kehittämistoimenpiteiden palkkamenot

Muiden kehittämistoimenpiteiden kohteena olevissa hankkeissa voidaan kustannuksiksi hyväksyä myös yrityksen ulkopuolelta palkattavan, kehittämisen kannalta keskeisen uuden toimihenkilön (avainhenkilö) palkkoja. Palkat hyväksytään kohtuullisen määräisinä ja pääsääntöisesti enintään 12 kuukauden mittaiselle ajalle. Palkan sivukulut eivät ole tukikelpoisia.

Kehittämishankkeissa voidaan erityisistä syistä hyväksyä oman henkilökunnan palkkoja projektiin käytetyn työajan osalta silloin, kun palkkojen merkitys hankkeessa on huomattava. Hakijan tulee perustella ja eritellä palkkakustannukset hankesuunnitelmassa.

4. LINJAUKSET PIENEN YRITYKSEN PALKKA- JA MUISSA TOIMINTAMENOISSA

Tässä mainittujen palkka- ja muiden toimintamenojen hyväksyminen edellyttää, että hanke on toimialan, kilpailunäkökohtien ja muiden yleisten myöntämisedellytysten puolesta tuettavissa (kts. kohta 2.1 Painopisteet tuen suunnauttamisessa). Tuen myöntäminen liittyy aina investoinnin tai muun kehittämistoimen toteuttamiseen.

4.1 Pienen yrityksen palkkamenot

Niissä tapauksissa, joissa avustusta voidaan myöntää palkkamenoihin, tuki kohdennetaan ensisijaisesti toimintaansa aloittaville yrityksille. Avustusta voidaan myöntää myös yrittäjän kohtuullisiksi katsottaviin laskennallisiin palkkamenoihin.

Erityistapauksissa palkkatukea voidaan myöntää myös toimivalle yritykselle.

Palkkatuki myönnetään yleensä enintään kahden vuoden mittaiseksi ajaksi 1-3 henkilön palkkaukseen. Avustusta palkkamenoihin ei myönnetä samanaikaisesti muun palkkoihin kohdistuvan julkisen tuen kanssa. Palkan sivukulut eivät ole tukikelpoisia.

4.2 Innovatiivisen pienen yrityksen muut toimintamenot

Innovatiivisella yrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka kehittää tai jatkojalostaa tuote- tai palveluideasta tai keksinnöstä kaupallisesti hyödynnettävän valmiin tuotteen, prosessin tai toimintatavan. Toimintaansa aloittavalle pienelle innovatiiviselle yritykselle voidaan myöntää avustusta 24 kk:n ajalle asiantuntija- ja muiden palveluiden käytöstä aiheutuviin menoihin sekä toimitilojen ja laitteiden vuokramenoihin.

5. LINJAUKSET TOIMINTAYMPÄRISTÖHANKKEISSA

Toimintaympäristötuella pyritään ensisijaisesti tukemaan hankkeita, joissa syntyy uusia pk-yrityksille suunnattuja, niiden toimintaympäristöä parantavia pysyviä palveluja. Toimintaympäristötuen myöntövaltuus sisältyy samaan EAKR -ohjelman toimintalinjaan, jossa on myös ns. kuntahallien rakentamiseen kohdistuva tuki.

6. YRITYKSEN KEHITTÄMISAVUSTUS TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMENPITEIDEN VALMISTELUUN (VALMISTELURAHOITUS)

Yrityksen kehittämisavustusta tutkimus- ja kehittämistoimenpiteiden valmisteluun suunnataan hankkeisiin, jotka edistävät pienten ja keski suurten yritysten:

- valmiuksia käynnistää uusia tutkimus- ja kehityshankkeita;
- uusien innovatiivisten liiketoimintojen käynnistymistä;
- kansainvälistymistä; tai
- kehittämiseen liittyvää teknologisen taikka muun osaamisen lisäämistä

Valmistelurahoitus on yritystukilain mukainen pk-yrityksen kehittämisavustus (de minimis) ja tarkoitettu tutkimus- ja kehittämistoimenpiteiden valmisteluun siten, että rahoitusta

- ei suunnata yksittäisiin itsenäisiin hankkeisiin, joita ei voida katsoa tutkimus- ja kehittämishankkeen valmisteluksi, mainituissa tapauksissa muut rahoitusmuodot voivat soveltua paremmin (esim. kehittämistuki)
- suunnataan haasteellisiin tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelutyöhön ja selvityksiin, joissa julkiset rahoittajat, kuten Tekes, voivat toimia omilla rahoitusmuodoillaan valmistelurahoituksella toteutettavan selvityksen jälkeen

Tuki voi olla maksimissaan 70 % ja 15 000 euroa. Tuen piiriin voidaan hyväksyä asiantuntijapalveluja, oman henkilöstön palkkoja ja matkoja. Rahoitus kohdistuu ensisijaisesti ulkopuolisen riippumattoman asiantuntijapalvelun hankintaan. Omia palkkoja (max 3 000 e) ja omia matkoja (max 1 000 e) voidaan hyväksyä vain erityisistä syistä.

7. PÄÄTÖKSISSÄ KÄYTETTÄVÄT TUKIPROSENTIT

Yrityskoko	Mikroyritys maaseudulla tt<10 henkilöä ja lv<2m€ tai tase<2 m€	Mikroyritys (Iisalmi, Kuopio, Varkaus)	Pieni tt<50 henkilöä ja lv<10m€ tai tase<10 m€	Keskisuuri tt<250 henkilöä ja lv<50m€ tai tase<43 m€	Suuri tt>250 henkilöä ja lv>50 m€ tai tase>43m€
Investointi	30-35	30-35	30-35	20-25	10-15
Maksimi	35	35	35	25	15
Sosiaaliset yritykset	35	35	35	25	15
Liikenteen toimiala	15	15	15	15	15
Haja-asutusalueen kyläkaupat	40	40			
Muu kehittäminen					
tuotteet ja tuotantomenetelmät	45	45	45	35	max.40, (vain pk-yritysten kanssa toteutettaviin yhteishankkeisiin)
muut kehittämiskohteet	50	50	50	50	40, (vain pk-yritysten kanssa toteutettaviin yhteishankkeisiin)
Pienen yrityksen palkkamenot	50	50	50		
Innovatiivisen yrityksen muut toimintamenot	50	50	50		
Valmistelurahoitus	50-70	50-70	50-70		

IV TYÖLLISYYSPERUSTEINEN INVESTOINTITUKI

1. LINJAUKSIEN PERUSTEET

Työllisyysperusteista investointiavustusta säätelee laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (Laki 916/2012, 12 luku, 10§) sekä valtioneuvoston asetus työllisyysperusteisesta investointiavustuksesta ja työllisyystyöohjelmasta (1075/2012). Niiden lisäksi avustuksen myöntämistä suunnataan 28.6.2007 päivitetyllä TEM:n ohjeella O/6/2007 sekä muulla TEM:n ohjeistuksella.

Työllisyysperusteinen investointiavustus on tarkoitettu kunnille, kuntayhtymille, yhteisöille, säätiöille (investointiavustus) sekä valtion virastoille ja laitoksille (työllisyystyöohjelma) investointeihin lähinnä rakentamista, kunnossapitoa, perusrparannusta tai laajentamista varten. Tuki täydentää pääsääntöisesti muita valtion investointiavustusjärjestelmiä. Investointiavustus voidaan myöntää itsenäisesti vain, jos ei ole erityissäännöksiä, joiden nojalla avustuksen myöntäminen kuuluu toiselle viranomaiselle.

Pohjois-Savon ELY-keskus on tehnyt rahoituslinjaukset koskien valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) mukaisista hankkeista. Työllisyysperusteisen investointituen linjaukset tukeutuvat pitkälti kyseisiin linjauksiin siten, että avustuksella pyritään tukemaan yrityshankkeiden toimintaympäristöön liittyviä investointeja säädösten rajoissa. Työllisyysperusteista avustusta ei suunnata reitistöhankeiden rahoittamiseen.

2. LINJAUKSET INVESTOINTIEN RAHOITTAMISESSA

2.1 Painopisteet tuen suuntaamisessa

Rahoitettavien hankkeiden keskeinen tavoite on lainsäädännön ja hallitusohjelman mukaisesti työllisyyden edistäminen ja säilyttäminen. Hankkeella täytyy olla positiivisia työllisyysvaikutuksia joko itse hankkeessa rakentamisen jälkeisen toiminnan käynnistyttyä tai että hanke sysää liikkeelle joukon muita investointeja, joilla on työllisyyttä edistäviä vaikutuksia.

Kansallista rahoitusta suunnataan elinkeinoelämän toimintaympäristöä tukevaan rakentamiseen (tiet, kunnallistekniikka, rakennukset). Tuen myöntämisessä harkinnan perusteena on työllisyyden edistäminen ja ylläpitäminen yrityksillä tukevilla toimenpiteillä, erityisesti tuotannollista toimintaa harjoittavien yritysten tukeminen. Kuntien perusrakenteen investointeja ei tueta.

Kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten säilyttämiseen tähtäviä hankkeita rahoitetaan yhdessä ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat – vastuualueen tai museoviraston kanssa, mikäli hankkeen työllisyysvaikutukset alueella puoltavat rahoitusta.

Työllisyyden parantamiseksi voidaan rahoitusta myöntää myös valtion rakennuttaville toimintayksiköille (asetuksen 8§) työllisyystyöohjelmahankkeisiin.

2.2 Rahoitettavat kustannukset ja tukitaso

Tukea myönnetään rakennuskustannuksiin, joihin voidaan lukea rakennuttajan kustannukset sekä rakennusteknisistä töistä aiheutuvat kustannukset sekä suunnittelu säädösten rajoissa. Avustuksen saajalla on velvollisuus noudattaa julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä.

Hankkeelle myönnettävän tuen määrä perustuu kokonaisharkintaan, jossa kiinnitetään huomiota uusiin työpaikkoihin ja työllisyystilanteeseen paikkakunnalla suhteessa maan keskimääräiseen tasoon. Tuen suuruus on pääsääntöisesti 20 - 30 % tukikelpoisista kustannuksista. Työllisyystyöohjelmahankkeissa osoitettava määräraha voi olla suurempi.

Ylijohtaja

Kari Virranta